
У журналі вміщено статті з питань давньої історії та археології від доби бронзи до середньовіччя, нові матеріали та результати досліджень пам'яток на території України, публікації, пов'язані з життям та науковою діяльністю М. Л. Ерста, Е. О. Симоновича, рецензії та хроніку.

Для археологів, істориків, краєзнавців, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

В журнале помещены статьи по вопросам древней истории и археологии от эпохи бронзы до средневековья, новые материалы и результаты исследований памятников на территории Украины, публикации, связанные с жизнью и научной деятельностью М. Л. Эрста, Е. А. Симоновича, рецензии и хроника.

Для археологов, историков, краеведов, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

П. П. ТОЛОЧКО (головний редактор), С. Д. КРИЖИЦЬКИЙ (заступник головного редактора), В. Д. БАРАН, В. Ф. ГЕНІНГ, В. М. ЗУБАР (відповідальний секретар редакції), М. І. ГЛАДКИХ, В. І. КАДЕЄВ, С. В. СМІРНОВ, В. Н. СТАНКО, В. М. ЦИГИЛИК

Адреса редакції:

252025 Київ-25, вул. Володимирська, 3
Телефон 228 44 05

Здано до набору 09.08.89. Підп. до друку 01.12.89. Формат 70×108/16. Папір друк. № 1. Вис. друк. Ум. друк. арк. 14,0. Ум. фарбовідб. 14,5. Обл.-вид. арк. 16,29. Тираж 2060 пр. Зам. 41225. Ціна 1 крб. 20 коп.

Київське друкарня № 1,
вул. Краківська, 5.

Друкується за постановою редакційної колегії журналу

Науковий редактор канд. істор. наук Б. М. МОЗОЛЕВСЬКИЙ

Редактор Т. Г. РУДНИЦЬКА

Художній редактор А. М. БУРТОВОЙ

Технічний редактор Г. Ф. МІХАЛКІНА

Коректор В. С. ГЛАДКА

АРХЕОЛОГІЯ

4 1989

АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ
НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
заснований у березні 1989 р.

видається
щоквартально

Київ Наукова думка

ЗМІСТ

Статті

- 3 ГЕНІНГ В. Ф. Соціальні формації первісності
- 17 ГЛАДКИХ М. І. Соціально-економічна інтерпретація пізньопалеолітичних жител та поселень
- 26 РУСЯЄВА А. С. Громадсько-політичні функції елліністичного храму Аполлона в Ольвії
- 35 МАСЛЕННИКОВ О. О. Історико-географічне районування Східного Криму в античну епоху
- 47 ЗВІЗДЕЦЬКИЙ Б. А. Про кордони Древлянської землі
- 59 ПИСАРЕНКО Ю. Г. Смоленський князівський стіл за часів Володимира Мономаха

Публікації археологічних матеріалів

- 70 БРАТЧЕНКО С. Н. Лук і стріли доби енеоліту — бронзи Півдня Східної Європи
- 82 РАДІЄВСЬКА Т. М. Поселення доби міді — раннього заліза поблизу сс. Плисків та Чернявка Вінницької області
- 91 КАДЕЄВ В. І., СОРОЧАН С. Б. Херсонес і Західний Понт: проблема контактів
- 102 МАГОМЕДОВ Б. В. Тринефні споруди у черняхівському домобудуванні

Пам'ять археології

- 111 ХРАПУНОВ І. М. Микола Львович Ернст
- 116 БРАЙЧЕВСЬКИЙ М. Ю. Е. О. Симонович та українська археологія

Охорона пам'яток археології

- 124** КОСТЕНКО Ю. В. Нові матеріали з неолітичного поселення в урочищі Біла Гора поблизу Полтави.
- 126** ТВЕРДОХЛЕБОВ С. М., ТОЩЕВ Г. М. Могильник білозерської культури поблизу с. Біленьке у Подніпров'ї
- 127** ПЕЛЕСИЦИН М. О., МИХАЛЬЧИШИН І. Р. Археологічні пам'ятки в басейні річки Рати
- 131** ЗУБАР В. М., ХРАПУНОВ І. М. Нові дослідження Любимівського городища

Рецензії

- 136** ЗУБАР В. М., САПРИКІН С. Ю. Тачева М. История на българските земи в древността. Развитие и расцвет на рабовладельското общество.— София: Наука и искусство, 1987.— Ч. II.— 284 с.

Хроніка

- 141** СОЛОМОНІК Е. І. Крим: стародавні пам'ятники і сучасне будівництво
- 143** МОЦЯ О. П., ХАЛІКОВ А. Х. Нові дослідження шляху з Булгара в Київ (попереднє повідомлення)
- 150** ТОЛОЧКО П. П. Створена міжнародна асоціація українців
- 152** До 70-річчя Дмитра Яковича Телегіна
- 154** До ювілею В. Ф. Генінга

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

ГЕНИНГ В. Ф. Социальные формации первобытности	3
ГЛАДКИХ М. И. Социально-экономическая интерпретация позднепалеолитических жилищ и поселений	17
РУСЯЕВА А. С. Общественно-политические функции эллинистического храма Аполлона в Ольвии	26
МАСЛЕННИКОВ А. А. Историко-географическое районирование Восточного Крыма в античную эпоху	35
ЗВИЗДЕЦКИЙ Б. А. О границах Древлянскй земли	47
ПИСАРЕНКО Ю. Г. Смоленский княжеский стол во времена Владимира Мономаха	59

Публикации археологических материалов

БРАТЧЕНКО С. Н. Лук и стрелы эпохи энеолита — бронзы Юга Восточной Европы	70
РАДИЕВСКАЯ Т. Н. Поселение эпохи меди — раннего железа у сс. Плисков и Чернявка Винницкой области	82
КАДЕЕВ В. И., СОРОЧАН С. Б. Херсонес и Западный Понт: проблема контактов	91
МАГОМЕДОВ Б. В. Трёхнефные сооружения в черняховском домостроительстве	102

Память археологии

ХРАПУНОВ И. Н. Николай Львович Эрст	111
БРАЙЧЕВСКИЙ М. Ю. Э. А. Симонович и украинская археология	116

Охрана памятников археологии

КОСТЕНКО Ю. В. Новые материалы из неолитического поселения в урочище Белая Гора возле Полтавы	124
ТВЕРДОХЛЕБОВ С. М., ТОЩЕВ Г. Н. Могильники белозерской культуры возле с. Беленькое у Поднепровье	126
ПЕЛЕЩИШИН Н. А., МИХАЛЬЧИШИН И. Р. Археологические памятники в бассейне реки Раты	127
ЗУБАРЬ В. М., ХРАПУНОВ И. Н. Новые исследования Любимовского городища	131

Рецензии

ЗУБАРЬ В. М., САПРЫКИН С. Ю. Тачева М. История на българските земи в древността. Развитие и расцвет на рабовладельското общество.— София: Наука и изкуство, 1987.— ч. II.— 284 с.	136
---	-----

Хроника

СОЛОМОНИК Э. И. Крым: древние памятники и современное строительство	141
МОЦЯ А. П., ХАЛИКОВ А. Х. Новые исследования пути из Булгара в Киев (предварительное сообщение)	143
ТОЛОЧКО П. П. Создана Международная ассоциация украинистов	150
К 70-летию Дмитрия Яковлевича Телегина	152
К юбилею В. Ф. Генинга	154